

PROVINCIALE STATEN- EN WATERSCHAPSVERKIEZING 2027

Hoe om te gaan met burgers die zich soeverein willen laten verklaren?

Soms komen mensen op het stembureau hun stempas inleveren omdat ze zich soeverein of autonoom (onafhankelijk) willen verklaren van de Nederlandse Staat. Sommige mensen geven aan dat niemand voor of namens hen mag besturen. Zij vragen dan aan het stembureau om een verklaring te ondertekenen dat ze hun stempas hebben ingeleverd. Soms willen ze ook een bepaald document afgeven; zoals een 'opzegging machtiging bestuur', een 'verzoek veiligstelling stemrecht' of iets vergelijkbaars.

In deze instructie staat hoe je kunt handelen.

Wat zijn soevereinen?

- Soevereinen keren zich af tegen de huidige maatschappij
- Sommige soevereinen willen zelf bepalen of wet- en regelgeving op hen van toepassing is.
- Sommigen schrijven zich uit bij de gemeente, betalen geen belastingen of boetes meer of hebben alternatieve niet-rechtsgeldige identiteitsdocumenten.

Wat kunt u doen?

- Vertel dat uitschrijven bij de overheid niet bij een stembureau kan.
- Als de persoon erop staat, kun je de stempas in ontvangst nemen.
- Vul het door hen aangeboden 'document van ontvangst van de stempas' niet in. Ook niet als dat wordt gevraagd.
- Mocht de persoon erop staan, dan kunt u het aangeboden document wel aannemen en bevestigen dat u dit document meegeeft bij de overhandiging van het proces-verbaal aan de gemeente.
- Leg uit dat door het inleveren van de stempas deze persoon niet meer kan stemmen.

- Als de persoon daarom vraagt, maakt u een notitie van dit verzoek in het proces-verbaal bij de rubriek 'Bijzonderheden'. U kunt daarvoor de volgende zin gebruiken: "Kiezer, die zich soeverein/autonoom wil verklaren, levert zijn stempas in en wenst niet deel te nemen aan deze verkiezing. De stempas is ingenomen en onbruikbaar gemaakt. De kiezer heeft niet gestemd".
- Noteer geen persoonsgegevens in het proces-verbaal.
- Adviseer de persoon contact op te nemen met de gemeente als er discussie ontstaat of er aanvullende vragen of verzoeken zijn.

Wat doet u met de ingeleverde stempas als de persoon niet heeft gestemd?

- Ontvangt u een stempas van iemand die niet wil stemmen? Leg de stempas op de stapel met onbruikbaar gemaakte stempassen, apart van de geldige stempassen.
- Let op, leg de stempas niet op de stapel van toegelaten kiezers. Daardoor kan er een verschil ontstaan tussen het aantal getelde stembiljetten en het aantal toegelaten kiezers.
- Lever een eventueel afgegeven verklaring aan het eind van de dag in bij de gemeente samen met het proces-verbaal.

Meer informatie

Meer informatie over het organiseren van verkiezingen vind je op www.kiesraad.nl.

Voor vragen kun je contact opnemen met de Kiesraad via:

- [Het Selfserviceportal van de Kiesraad](#)
- www.kiesraad.nl/contact